

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการสร้างผู้ประกอบการ ดำเนินกิจการเพื่อสังคมสำหรับหนุนเสริมระบบบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาการบริหารจัดการขยะได้อย่างครบวงจรและก่อให้เกิดความยั่งยืนของการรณรงค์การจัดการขยะมีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 เอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการขยะ
- 2.2 กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่
- 2.3 เหตุผลของการทำธุรกิจรับซื้อของเก่า
- 2.4 สถานะตลาดและแนวโน้มการแข่งขันธุรกิจรับซื้อของเก่า
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 เอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.1.1 ความหมายของขยะหรือขยะมูลฝอย

ขยะ หรือขยะมูลฝอย หมายถึง สิ่งของที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ซึ่งเกิดจากกระบวนการผลิตรวมถึงการใช้งานอย่างเหมาะสมในระดับหนึ่งของคนทุกกลุ่มทุกช่วงเวลาที่มาจากทุกสถานที่ ได้แก่ อาคารบ้านเรือน ที่พักอาศัย สถานที่ทำการ โรงงานอุตสาหกรรม การเกษตร ตลาด ร้านค้า และบนถนน สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในอีกรูปแบบหนึ่งที่อาจจะเป็นนวัตกรรม เป็นพลังงานใหม่ และอื่นๆ ตามความเหมาะสมของสิ่งที่เหลือนั้นๆ ของคนทุกกลุ่มในช่วงเวลาต่อมา ณ สถานที่ใหม่หรือสถานที่เดิมก็ได้ ยกเว้นอุจจาระและปัสสาวะของมนุษย์ซึ่งเป็นสิ่งปฏิญู สิ่งของที่เหลือใช้ ได้แก่ กระดาษทุกชนิด ขวด แก้ว เศษผ้าทุกชนิด เศษไม้ เศษอาหาร เศษยางและหนัง เศษกระจก พลาสติกทุกชนิด กระจกทุกชนิด เศษวัสดุก่อสร้าง กิ่งไม้ ใบไม้ มูลสัตว์ ชากสัตว์ ชากพืชผักผลไม้ ขยะติดเชื้อและสารเคมี (พิชิต สกุลพราหมณ์, 2535, น.334; พัฒนา มูลพฤกษ์, 2539, น.15; จตุพร บุณนาค, 2540, น.9; สมนึก ชีवाल, 2543, น.10; วินัย วีระพัฒนานนท์ และอุทุมพร ไพลิน, 2545, น.100; ชรินทร์ เลิศคณาวนิชกุล และภัทรา ปัญญวัฒน์กิจ, 2547, น.1; เตือนจิต สุดสวาท, 2547, น.15; อารมณ บุญเชิดชาย, 2549, น.9; และสมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2551, น.1) นอกจากนี้ อาจเป็นเศษสิ่งของที่ทิ้งแล้ว หยากเหี่ยว (พจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2542, 2542, น.166 และ 1266) ตลอดจนของเหลือทิ้งประเภทที่เป็นของแข็งเป็นส่วนใหญ่อาจจะมิน้ำหรือกากตะกอนปนมาด้วยจำนวนหนึ่ง หรือวัสดุที่เหลือใช้จากกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เราไม่ต้องการและกำจัดออกไป ยังมีของเสียที่เป็นพิษ มีสารเคมีที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตในรูปการบาดเจ็บ และการเจ็บป่วย โดยที่ความรุนแรงของสารเคมีจะขึ้นอยู่กับชนิด ปริมาณ และระยะเวลาของสารนั้น (วันชัย นิลพัฒน์, 2546, น.10; วิสูตร พิงชื่น และสัมฤทธิ์ ทองศรี, 2545, น.177) และตามที่กรมควบคุมมลพิษ, (2553, น.2) ได้ให้ความหมายว่า ขยะหรือมูลฝอย หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ เศษพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจาก

ถนน จากตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนหรือครัวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

2.1.2 ประเภทของขยะมูลฝอย

การจำแนกประเภทขยะมูลฝอย จะมีนักวิชาการหรือนักวิจัย แบ่งไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

1. การแบ่งตามลักษณะทางกายภาพของขยะมูลฝอย (กรมควบคุมมลพิษ, 2553, น.4-6) ได้แก่ ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือมูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะมูลฝอยที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักได้ เช่น เศษผัก เปลือกผักผลไม้ เศษอาหาร เศษเนื้อสัตว์ ใบไม้ เป็นต้น แต่จะไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยที่ขยะย่อยสลาย เป็นขยะมูลฝอยที่มีปริมาณมากที่สุด ถึงร้อยละ 64 ของปริมาณขยะทั้งหมด ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือมูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น กระดาษแก้ว เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT อะลูมิเนียม เหล็ก เศษโลหะ กระจกเครื่องดื่ม ยางรถยนต์ที่ใช้แล้ว เป็นต้น โดยมีขั้นตอนในการทำความสะดวกและผ่านการฆ่าเชื้อโรค แล้วจึงนำกลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง หรือนำมาแปรสภาพ หรือนำมาเป็นวัตถุดิบในการสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ และมีการเลือกใช้สินค้าที่ทำมาจากวัสดุรีไซเคิลด้วย (ชุดิมา อังภาภรณ์, 2539, น.3; สมพงษ์ บุรินทรากิจกุล, 2540, น.2 และวันชัย นิลพัฒน์, 2546, น.14) สำหรับขยะรีไซเคิลนี้เป็นขยะมูลฝอยที่มีปริมาณมากเป็นอันดับ 2 ในกองขยะ ประมาณร้อยละ 30 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือมูลฝอยอันตราย คือ ขยะมูลฝอยที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุแก๊มมันตรังสี วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล พืช สัตว์ สิ่งแวดล้อม หรือทรัพย์สิน เช่น หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระจกสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายนี้เป็นขยะมูลฝอยที่มีปริมาณน้อยที่สุด พบประมาณร้อยละ 3 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะทั่วไป (General waste) หรือขยะมูลฝอยทั่วไป คือ ขยะมูลฝอยประเภทอื่น นอกจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใสขนม พลาสติกห่อลูกอม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก ถุงพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร ซองบะหมี่ กิ่งสำเร็จรูป โฟมหรือฟอยล์เปื้อนอาหาร เป็นต้น สำหรับขยะทั่วไปนี้เป็นขยะมูลฝอยที่มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตราย จะพบประมาณร้อยละ 3 ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ ส่วนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, (ม.ป.ป., น.19-21) กล่าวว่า ขยะทั่วไป (General Waste) เป็นขยะจากถนนหนทาง สำนักงาน การก่อสร้าง ได้แก่ แก้ว กระดาษ เศษไม้ กิ่งไม้ ฟางข้าว ถุงพลาสติก กระเบื้อง ยาง เศษอิฐ กระจก ทราศ เศษปูน และหิน ขยะประเภทนี้ไม่เกิดการย่อยสลายและเน่าเหม็น ควรคัดแยกขยะที่สามารถนำไปใช้ใหม่ได้ก่อนนำไปกำจัด

2. การแบ่งตามลักษณะและประเภทของขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (ระเบียบ ขาญช่าง, 2541, น.21-22; ชรินทร์ เลิศคณาวณิชกุล, 2547) ไว้ดังนี้

2.1 ขยะสด (Garbage) ได้แก่ เศษอาหาร เศษพืชผัก เศษเนื้อสัตว์ เศษผลไม้ กระดูก และก้าง ฯลฯ ส่วนมากจะเกิดจากกิจกรรมการปรุงอาหาร การรับประทานอาหารจากครัวเรือน ตลาดสด สถานที่จำหน่ายอาหาร โรงอาหาร สถานที่จัดเลี้ยงอาหาร ฯลฯ ขยะสดมีส่วนประกอบเป็นอินทรีย์

สาร (Organic matter) ที่สลายตัวได้เป็นส่วนใหญ่ มีความชื้นปะปนอยู่ ประมาณร้อยละ 40-70 ถ้าปล่อยทิ้งไว้นานเกินไปโดยไม่นำไปกำจัดจะเกิดการสลายตัวเน่าเปื่อยจากปฏิกิริยาของจุลินทรีย์ ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวน และเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคได้ ขยะสดชนิดต่างๆ เมื่อปล่อยทิ้งค้างไว้ระยะหนึ่งจะมีน้ำสีเหลืองกลายเป็นน้ำโสโครกที่ส่งกลิ่นเหม็นรุนแรงและเป็นที่น่ารังเกียจ น้ำสีเหลือง (Leachate) จากขยะจะมีค่าบีโอดีค่อนข้างสูงมาก ถ้าไหลลงสู่แหล่งน้ำในปริมาณมากๆ อาจทำให้เกิดมลภาวะทางน้ำได้ ส่วนกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น, (ม.ป.ป., น.19-21) กล่าวว่าขยะอินทรีย์ (Organic Waste) เป็นขยะจากครัวเรือน ภัตตาคาร โรงอาหาร ตลาดสด เกษตรกรรม ได้แก่ เศษผลไม้ เศษอาหาร เศษผัก เศษเนื้อ ซากสัตว์ มูลสัตว์ ขยะประเภทนี้เป็นพวกที่ย่อยสลายและเน่าเปื่อยได้ง่าย เพราะว่าเป็นสารประกอบอินทรีย์ ที่มีความชื้นค่อนข้างสูง มีกลิ่นเหม็น กำจัดโดยการนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก และวันชัย นิลพัฒน์, (2546, น.14) กล่าวว่า ขยะเปียก (Garbage Waste) เป็นขยะที่มีความชื้นสูง สามารถย่อยสลายได้ง่าย ใช้เวลาย่อยสลายสั้น จึงเป็นตัวการ ที่สำคัญในการแพร่กระจายของเชื้อโรคชนิดต่างๆ ส่งกลิ่นเน่าเหม็นรบกวน เป็นบ่อเกิดของแมลงและสัตว์มีพิษต่างๆ เนื่องจากขยะเปียกประกอบด้วยสารอินทรีย์ (Organic Matter) จึงทำให้เกิดการย่อยสลายได้ในระยะเวลาสั้น สัตว์ที่เป็นพาหะในการนำเชื้อโรค ได้แก่ สุนัข แมลงวัน แมลงสาบ หนู และสัตว์มีพิษ จึงชอบเข้าไปอยู่อาศัยทำรัง และหากินในแหล่งที่มีขยะเปียกสะสมอยู่

2.2 เหล็ก เหล็กที่สามารถรับซื้อได้มีหลายประเภทได้แก่เหล็กเหนียวเช่น อะไหล่รถยนต์ถังสี ตะปูเหล็กเส้นเหล็กฉากหรือเปล่าประเภทเหล็กหล่อ เช่น หัวเตาแก๊สปั๊มน้ำ ขาจักร รวมทั้งพวกเหล็กรูปพรรณเศษเหล็กอื่นๆซึ่งราคาซื้อขายเหล็กนอกจากจะขึ้นอยู่กับประเภทและสภาพของเหล็กแล้ว ขนาดของเหล็กยังมีผลกับราคาด้วยโดยเหล็กยิ่งเป็นชิ้นเล็กยิ่งจะได้ราคาดีและทำให้ประหยัดค่าขนส่ง เพราะไม่เปลืองเนื้อที่ในการลำเลียงขึ้นรถไปส่งโรงงาน (สมไทยวงศ์เจริญ 2554)

2.3 กระดาษเป็นวัสดุที่ย่อยง่ายที่สุดเพราะผลิตจากเยื่อไม้ธรรมชาติโดยปกติกระดาษจะมีระยะเวลาย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติประมาณ 2-5 เดือน แต่ถ้าถูกทับถมอยู่ในกองขยะจนแน่นไม่มีแสงแดดอากาศและความชื้น สำหรับจุลินทรีย์ในการย่อยสลายก็อาจต้องใช้เวลาราว 50 ปีในการย่อยสลายดังนั้นเราจึงควรแยกขยะที่เป็นเศษกระดาษเหล่านี้ออกจากขยะชนิดอื่นๆเพื่อความสะดวกในการจัดเก็บและนำไปรีไซเคิลเป็นกระดาษนำกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.4 แก้วสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ดังนี้ ขวดแก้วที่จะถูกนำมาคัดแยกชนิดสี และประเภทที่บรรจุสินค้าได้แก่ขวดแม่โขงขวดน้ำปลา ขวดเบียร์ขวดซอสขวดโซดาวันเวย์ขวดเครื่องดื่มชูกำลังขวดยาขวดน้ำอัดลม ฯลฯ การจัดการขวดเหล่านี้หากไม่แตกบิ่นเสียหายจะถูกนำกลับเข้าโรงงานเพื่อนำไปล้างให้สะอาดแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ที่เรียกว่า “Reuse” และ ขวดแก้วแตก ขวดที่แตกหักบิ่นชำรุดเสียหายจะถูกนำมาคัดแยกสีได้แก่ ขวดแก้วใสขวดแก้วสีชาและขวดแก้วสีเขียวจากนั้นนำเศษแก้วมาผ่านกระบวนการรีไซเคิลโดยเบื้องต้นจะเริ่มแยกเศษแก้วออกมาตามสีขวด เอาฝาจากที่ติดมากับปากขวดออกแล้วบดให้ละเอียดใส่น้ำยากัดสีเพื่อให้สีที่ติดมากับขวดแก้วล้างให้สะอาดแล้วนำส่งโรงงานผลิตขวดแก้วเพื่อนำไปหลอมใหม่

2.5 พลาสติก พลาสติกแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภทดังนี้ พลาสติกที่คงรูปถาวรหรือพลาสติกเทอร์โมเซต(Thermosetting) เป็นพลาสติกที่แข็งตัวด้วยความร้อนแบบไม่ย้อนกลับสามารถขึ้นรูปผลิตภัณฑ์รูปทรงต่างๆได้โดยทำให้แข็งตัวด้วยความร้อนในแม่แบบและเมื่อแข็งตัวแล้วจะมีความคงรูปสูงมากเนื่องจากไม่สามารถหลอมเหลวได้อีกพลาสติกในกลุ่มนี้จึงจัดเป็นผลิตภัณฑ์พลาสติกประเภท “รีไซเคิลไม่ได้” และ พลาสติกที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้หรือเทอร์โมพลาสติก

(Thermoplastic) เป็นพลาสติกที่ลอมตัวด้วยความร้อน และกลับแข็งตัวเมื่ออุณหภูมิลดต่ำลง พลาสติกชนิดนี้จัดเป็นวัสดุประเภท “รีไซเคิลได้” เพื่อให้ง่ายต่อการแยกชนิดบรรจุภัณฑ์พลาสติกเพื่อนำกลับมาแปรรูปใช้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีการนำสัญลักษณ์มาใช้บนบรรจุภัณฑ์อย่างแพร่หลาย

2.6 โลหะมีค่าที่สามารถนำมารีไซเคิลใหม่ได้มีดังนี้

2.6.1 ทองเหลือง เป็นโลหะมีราคาดีนำกลับมาหลอมใช้ใหม่ได้ โดยการทำให้เป็น พระระฆังอุปกรณ์สุกัณฑ์ต่างๆ และใบพัดเรือเดินทะเลขนาดใหญ่

2.6.2 ทองแดง นำกลับมาหลอมทำสายไฟใหม่ได้อีก

2.6.3 สแตนเลส นำกลับมาหลอมทำช้อนส้อม กระทะ หม้อ

2.6.4 ตะกั่ว นำกลับมาหลอมใหม่ทำฟิวส์ไฟฟ้า และส่วนประกอบของอุปกรณ์

2.6.5 อะลูมิเนียม อะลูมิเนียมแบ่งได้ 2 ประเภทคืออะลูมิเนียมหนาเช่นอะไหล่เครื่องยนต์ลูกสูบ และอะลูมิเนียมบางเช่นกะละมังซักผ้า ชั้นน้ำกระป๋องน้ำอัดลม

2.7 เครื่องใช้ไฟฟ้าและเครื่องใช้สำนักงานสารประกอบและธาตุต่างๆที่มีอยู่ในคอมพิวเตอร์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้มากมายเช่นสารตะกั่วอะลูมิเนียมเหล็กทองแดงนิกเกิลทองคำเงินสังกะสีซิลิเนียมโรเดียมพลาสติก เป็นต้น

2.8 ขยะประเภทอื่นๆ เช่นที่นอนนุ่มเก่า ที่สามารถนำไปปั่นเป็นนุ่นใหม่ได้น้ำมันพืชเก่า น้ำมันปลาไขมันปลาน้ำมันถั่วกามะพร้าวเนื้อมะพร้าวโพลีเอทิลีน เป็นต้น

2.1.3 การจัดการขยะมูลฝอย

การกำจัดขยะมูลฝอยมีหลายวิธี มีทั้งวิธีที่ถูกสุขลักษณะบ้าง ไม่ถูกสุขลักษณะบ้าง ได้แก่ การทิ้งในที่ดินที่ว่างเปล่า ใช้ถมที่ ทิ้งในแม่น้ำลำคลอง ฝังกลบ การเผาไหม้ ทำปุ๋ยหมัก (กรมควบคุมมลพิษ, 2559) ได้กล่าวว่า ในภาพรวมของประเทศมีปริมาณขยะมูลฝอยตลอดทั้งปี ประมาณ 27.06 ล้านตันต่อวัน ซึ่งคิดเป็นอัตราการเกิดขยะมูลฝอยที่ 1.14 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ซึ่งขยะเหล่านี้มีแหล่งกำเนิดมาจากบ้านเรือน โรงงาน โรงพยาบาล สถานศึกษา ร้านค้า สถานประกอบการ และตลาด แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่นำไปกำจัด โดยวิธีฝังกลบ ใช้เตาเผา เทกองกลางแจ้ง และส่วนที่นำกลับมาใช้ใหม่ โดยการคัดแยกวัสดุรีไซเคิลนำไปขาย ซาเล้ง หรือร้านรับซื้อของเก่า ร้อยละ ๘๑ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อผลิตก๊าซชีวภาพร้อยละ ๑๖ และผลิตพลังงานไฟฟ้าและเชื้อเพลิงทดแทนร้อยละ 3 การกำจัดขยะมูลฝอย โดยการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ ในหลักการ 3Rs คือ

(1) Reduce ใช้ให้น้อยหรือลดการใช้ โดยใช้เท่าที่จำเป็น เช่น ใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติกในการใส่ของ ใช้ถุงพลาสติกขนาดใหญ่ใบเดียวแทนการใช้ถุงพลาสติกใบเล็กหลายใบ ใช้แก้วน้ำเซรามิกแทนแก้วพลาสติกหรือแก้วกระดาษ ตามที่ภาณุ พิทักษ์เผ่า, (2549) ได้กล่าวว่า หลีกเลี่ยงสิ่งของที่ย่อยสลายยาก หรือใช้ให้น้อยลง ได้แก่ พลาสติกและโฟม ซึ่งสุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และนันทพล กาญจนวัฒน์, (2543, น.8) หมายถึง การลดปริมาณขยะด้วยการเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เกิดขยะน้อยที่สุด

(2) Reuse ใช้ซ้ำ การใช้ซ้ำเป็นแนวทางในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอย่างรู้คุณค่า โดยการนำผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานไปแล้วแต่ยังสามารถใช้งานได้ นำกลับมาใช้อีก เช่น การใช้ถ่านไฟฉายแบบชาร์จใหม่ (Rechargeable Battery) การใช้กระดาษชำระทั้ง 2 หน้า และใช้กระดาษหน้าที่ 3 ได้อีก

เช่น นำมาพับเป็นรูปทรงต่างๆ ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน พับเป็นถุงใส่สินค้าที่เป็นของใช้ชนิดแห้ง และทำเป็นกระดาษพิมพ์อักษรเบรลล์ (Braille Code) สำหรับผู้พิการทางสายตา เป็นต้น การนำขวดแก้วเก่ามาทำความสะอาดกลับมาใช้บรรจุภัณฑ์ใหม่ในระบบโรงงาน การนำขวดแก้วมาทำเป็นแจกัน ใส่น้ำดอกไม้ นำขวดโหลแก้วมาใส่กาแฟ หรือน้ำตาลทราย ฯลฯ ถุงพลาสติกใช้แล้วนำมาใส่ขยะ นำขวดน้ำพลาสติกมาทำที่รดน้ำต้นไม้แบบน้ำหยด นำยางรถยนต์ใช้แล้วมาทำเป็นเครื่องเล่นเด็กและหรือนำมาทำเป็นถังขยะมูลฝอยแห้ง ตามที่ภานุ พิทักษ์เผ่า, (2549) ได้กล่าวว่า การใช้ซ้ำ เพื่อให้มีการใช้วัสดุต่างๆ อย่างคุ้มค่าก่อนทิ้ง เช่น การใช้กระดาษทั้ง 2 หน้า การนำกล่องพลาสติกมาบรรจุของต่างๆ และการซ่อมแซมวัสดุสิ่งของที่ชำรุดแทนการทิ้งแล้วไปหาซื้อของใหม่มาใช้ ซึ่งสุนีย์ มัลลิกะมาลย์, (2543, น.8) หมายถึง การนำผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ โดยคนเดิมหรือผู้อื่น

(3) Recycle แปรรูปใช้ใหม่ สำหรับบรรจุภัณฑ์บางประเภทอาจจะใช้ซ้ำไม่ได้ จะมีการนำไปขายให้กับขี้เถ้าหรือร้านรับซื้อของเก่า ส่งไปขายต่อให้กับโรงงานสำหรับแปรรูป เพื่อนำไปผลิตเป็นบรรจุภัณฑ์ต่างๆ เช่น การนำขวดพลาสติก PET มาหลอมเป็นเม็ดพลาสติก หรือตีเป็นเส้นใยสำหรับนำมาทอเสื้อผ้าแทนฝ้าย นำเศษกระดาษมาแปรรูปเป็นเยื่อกระดาษ เพื่อผลิตกระดาษใหม่ในรูปแบบกระดาษสารไร้เคลือบนำมาใช้เป็นกระดาษห่อของขวัญ ตกแต่งเป็นกระดาษวาดภาพและพื้นที่สี รองเท้าแตะใช้สอยในบ้านเรือน ฯลฯ นำเศษแก้วมาหลอมแล้วขึ้นรูปขวดแก้วใหม่ นำเศษอะลูมิเนียมมาหลอมเป็นผลิตภัณฑ์อะลูมิเนียม รวมทั้งกระป๋องอะลูมิเนียม และการนำเศษไม้ เศษเหล็กมาดัดแปลงทำเฟอร์นิเจอร์ ซึ่งสิงห์ อินทร์ชูโต (อ้างถึงใน วุฒิวงศ์ โต๊ะทอง, 2548) การกำจัดขยะทั่วไปและขยะอันตราย ต้องมีการลดปริมาณขยะ การคัดแยกขยะและการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ซึ่งสุนีย์ มัลลิกะมาลย์, (2543, น.8) หมายถึง การแปลงผลิตภัณฑ์ที่ทิ้งแล้วเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ และเพิ่มอีก 2 Rs คือ Reject หมายถึง การปฏิเสธการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ยากต่อการกำจัด และ Response หมายถึง ผู้ทิ้งขยะตอบรับที่จะมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ เพื่อลดปริมาณขยะ การจัดการขยะมูลฝอยด้วยวิธีการลดปริมาณขยะ โดยการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยก่อนทิ้งและนำขยะบางประเภทกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (ภาณี คูสุวรรณ, 2546, น.130-131) ได้กล่าวถึงวิธีการลดและใช้ประโยชน์ โดยใช้วิธี 5R ได้แก่ การใช้อย่างประหยัด (Reduce) การนำไปแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) การซ่อมแซมวัสดุที่ชำรุด (Repair) การหลีกเลี่ยงวัตถุที่มีพิษ (Reject) และการนำกลับมาใช้ซ้ำ(Reuse) ส่วนระบบกำจัดขยะมูลฝอย มีหลายวิธี ได้แก่ การฝังกลบ (landfill) การเผาทำลายด้วยความร้อนแยกประเภทอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ใบไม้ นำไปหมักทำปุ๋ย (วินัย วีระพัฒนานนท์, 2545, น.104) การหมักทำปุ๋ย เป็นเทคโนโลยีหลักในการกำจัดขยะชุมชน และมีผลพลอยได้ คือ ได้พลังงานกลับมาในรูปของความร้อนหรือก๊าซชีวภาพ (วิชา ชากรพิพัฒน์, 2550, บทคัดย่อ) การนำไปทิ้งทะเล และการแยกเศษอาหารนำไปเป็นอาหารสัตว์ (เดือนจิต สุตสวาท, 2547, น.29 และภานุ พิทักษ์เผ่า, 2549, น.1) สอดคล้องกับสมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2551, น.5-7) ได้กล่าวว่า การกำจัดขยะมูลฝอยมีหลายวิธี ได้แก่ การนำขยะไปหมักทำปุ๋ย (Composting Method) การนำขยะไปเทกองกลางแจ้ง หรือการนำขยะไปทิ้งไว้ตามธรรมชาติ (Open Dump) การเผาด้วยความร้อนสูง หรือการกำจัดโดยใช้เตาเผา (Incineration) การฝังกลบตามหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill) และการนำขยะสดไปเลี้ยงสัตว์ (Hog Feeding) และสอดคล้องกับสุทธิรักษ์ สุจริตตานนท์, (2550) ได้กล่าวว่า วิธีกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง คือ การเผาในเตาเผาขยะ

2.3 กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่

การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่จะมีกลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญหลายกลุ่มได้แก่ประชาชน บริษัทสำนักงานผู้ประกอบการและกลุ่มองค์กรท้องถิ่นซึ่งรับผิดชอบการจัดการขยะมูลฝอยรวมทั้งฝ่ายวางแผนและเจ้าหน้าที่เก็บขนขยะมูลฝอย แต่กลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในขบวนการนี้ได้เล็งเห็นคุณค่าของขยะมูลฝอยมาเป็นเวลาช้านานแล้วจนเกิดเป็นธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าเป็นผลให้เกิดการสร้างงานขึ้นมี 5 กลุ่ม (รังสรรค์ปิ่นทอง 2535 : 5-6) ดังต่อไปนี้

1 ร้านรับซื้อของเก่ารายย่อย (Small scale recycle shops) ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ใกล้เคียงกับสถานที่ทิ้งขยะมูลฝอยของเทศบาลหรือสุขาภิบาลทำหน้าที่รับซื้อวัสดุที่ขจัดแยกออกจากกองมูลฝอย อาจเป็นกลุ่มคนที่มีจิตอาสา รับอาสาในการรับซื้อขยะรีไซเคิล จากกระบวนการคัดแยกขยะจากครัวเรือน

2 สามล้อรับซื้อวัสดุเหลือใช้ตามบ้าน (3-wheeler) ทำหน้าที่รับซื้อวัสดุเหลือใช้ตามบ้านร้านค้าหรือหน่วยงานต่างๆแล้วนำไปขายต่อให้แก่ร้านรับซื้อของเก่าต่อไปอย่างไรก็ตามผู้ที่ทำการขุดคุ้ยหาเศษวัสดุต่างๆตามถังรองรับขยะมูลฝอยริมถนนหรือหน้าบ้านก็อาจเป็นบุคคลเดียวกับสามล้อรับซื้อเศษวัสดุเหลือใช้ตามบ้าน

3 ร้านรับซื้อของเก่า (Jung shops) เป็นร้านที่ทำการจดทะเบียนการค้าถูกต้องตามกฎหมายเพื่อทำหน้าที่รับซื้อขวดกระดาษ เศษพลาสติกเศษโลหะ จากสามล้อรับซื้อวัสดุเหลือใช้แล้วนำกลับมาปรับปรุงคุณภาพวัสดุดังกล่าวเล็กน้อยจึงไปขายต่อให้แก่โรงงานอุตสาหกรรม

4 พ่อค้ารับซื้อของเก่ารายใหญ่ (Wholesaler) จะทำสัญญากับโรงงานอุตสาหกรรมเช่น โรงงานผลิตเยื่อกระดาษโรงงานผลิตแก้วโรงงานผลิตเม็ดพลาสติกโรงงานผลิตเหล็กและลวดเหล็ก เป็นต้นในการจัดหาขวดแก้วกระดาษพลาสติกโลหะและอื่นๆ ตามปริมาณชนิดและคุณภาพที่โรงงานอุตสาหกรรมต้องการหลังจากนั้นพ่อค้ารับซื้อของเก่ารายใหญ่จะออกไปกว้านซื้อวัสดุดังกล่าวจากร้านรับซื้อของเก่ารายย่อย (Small scale recycle shops) และร้านรับซื้อของเก่า (Jung shops) พร้อมทั้งปรับปรุงคุณภาพของวัสดุนั้นจนได้ปริมาณชนิดและคุณภาพตามที่ต้องการแล้วจึงจัดส่งให้โรงงานอุตสาหกรรมเพื่อนำไปใช้เป็น วัตถุดิบในการผลิตสินค้าต่อไป

5 โรงงานอุตสาหกรรม (Industry) โรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในระบบ waste material exchange จะทำหน้าที่รับซื้อวัสดุเหลือใช้และของเสียจากกระบวนการผลิตมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าหรือขายต่อไปยังโรงงานอื่นๆที่สามารถใช้ประโยชน์จากของเสียดังกล่าว

2.4 เหตุผลของการทำธุรกิจรับซื้อของเก่า

จากหนังสือรายด้วยขยะ (สมไทยวงศ์เจริญ 2554) กล่าวถึงการเปลี่ยนขยะที่ทิ้งให้กลายเป็นเงินกลับสู่กระเป๋าว่า “ขยะที่ถูกใครๆ มองว่าแสนจะน่ารังเกียจเน่าเหม็นและไร้คุณค่า จะกลายเป็นทรัพย์สินสมบัติกลับคืนสู่กระเป๋าของเราได้อย่างไร ” จงยกตัวอย่างโรงแรมรอยัลพาราไดซ์หาดป่าตองซึ่งเป็นโรงแรมที่มีห้องพัก 350 ห้องพร้อมระบบ อำนวยความสะดวกมากมายเช่น ร่มเซอร์วิส ร้านค้า ลิฟต์บริการซักรีด เป็นต้น พบว่าเดิมทีโรงแรมแห่งนี้สิ่งใดไม่ใช้ก็ทิ้งเป็นขยะ เฉลี่ยวันละ 570 กิโลกรัมแต่หลังจากทำการปรับปรุงระบบให้มีการจัดการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง พบความจริงว่ามีขยะที่ต้องทิ้งจริงๆเพียง 25 เปอร์เซ็นต์หรือปริมาณ 40 กิโลกรัมโดยทางโรงแรมให้ข้อมูลว่าวิธีการจัดระเบียบคัดแยกขยะไว้เป็นประเภทเช่นเศษอาหารที่เมื่อก่อนเคยทิ้งรวมปะปนไปกับทิชชูไม้จิ้มฟัน เทรวมกันลงถังขยะ ก็จับแยกเป็นเศษอาหารล้วนๆ ไปขายเป็นอาหารสัตว์ได้เดือนละ 700 บาท ทิชชู ไม้จิ้มฟันแยกใส่อีกถัง เศษผักผลไม้แยกไว้เพื่อนำไปหมักเป็นปุ๋ยประหยัดเงินค่าปุ๋ยได้เดือนละ 6,000

บาทขวดเหล้าเปียร์และอื่นๆแยกไว้ซึ่งกิโลขายหรือตัดเป็นภาชนะรองแก้วก็ประหยัดเดือนละ 14,000 บาทนอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนระบบการจัดการแบบครบวงจร เช่นน้ำดื่มในท้องพักสำหรับแขกจากเดิมที่เคยใช้ขวดพลาสติกก็เปลี่ยนเป็นใช้ขวดแก้วแบบคืนขวดได้ทำให้ช่วยประหยัดได้อีก 22,000 บาท

ตัวอย่างของอัตราคนทั่วไป พบว่าปริมาณขยะโดยเฉลี่ยที่เกิดขึ้นจากคนหนึ่งคนในแต่ละวันคือ 1 กิโลกรัมนั้นสามารถนำมารีไซเคิลได้ถึงร้อยละ 80 เปอร์เซนต์ ขยะจะสามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้ประมาณ 8 บาท ด้วยอัตราเฉลี่ยดังกล่าวจะพบว่าคนทำเงินหายไปวันละ 8 บาทปีละ 2,920 บาทถ้าสมมุติให้ครอบครัวหนึ่งมี 4 คนเท่ากับว่าบ้านหลังหนึ่งกำลังทำเงินหายไปปีละ 11,680 บาทหรือเท่ากับคนไทย 63 ล้านคน ช่วยกันทำเงินหายวันละ 504 ล้านบาท ปีละ 1.83 แสนล้านบาทแต่เราสามารถเก็บเงินที่ตกหล่นกลับเข้ากระเป๋าได้ด้วยวิธีการคัดแยกขยะแบบง่ายๆซึ่งตรง สมไทยวงษ์เจริญผู้บริหารธุรกิจรีไซเคิลรายใหญ่ของเมืองไทยเรียกมันว่า “ธุรกิจขยะตรงหรือ Direct Waste”

บทความเรื่องการทิ้งขยะให้กลายเป็นเงิน (วีทีรีไซเคิล 2554) กล่าวว่า การทิ้งขยะให้กลายเป็นเงินในปัจจุบันเป็นที่รู้จักกันอยู่ว่าโลกเรานี้มันร้อนขึ้นทุกวันมีการรณรงค์ให้ตอนทิ้งขยะให้เราทำการคัดแยกออกเพื่อจะได้การจัดการขยะได้ง่ายโดยให้แยกขยะเป็นขยะแห้งขยะเปียกถ้าท่านที่อยู่บ้านมีพื้นที่บริเวณการกลบฝังขยะเปียกการวางถังขยะเพื่อทำให้เป็นปุ๋ยหมัก ก็ทำได้ไม่ยากสะดวกหน่อย แต่สำหรับคนที่อยู่ตามแฟลต คอนโดหอพักบ้านเช่าคงไม่ต้องพูดถึงว่ามีปัญหาเรื่องการคัดแยกขยะอย่างไรเพราะถ้าอาคารมีนโยบายช่วยในเรื่องการคัดแยกขยะโดยมีถังขยะสีต่างๆมาวางเพื่อช่วยแยกมันก็ง่าย แต่การรณรงค์แยกขยะก็ยังเป็นโครงการที่ต้องมีความเข้าใจของคนทิ้งขยะอยู่มาก เพราะจะพบเห็นการทิ้งขยะที่อยู่ปนกันมั่วๆอยู่เสมอ เช่นมีกระป๋องพลาสติกเปียกๆปนกับกระดาษต่างๆที่ใช้แล้ว หรือบางทีถังต่างๆที่ใส่วัสดุต่างๆก็ยังมีคนปนในถังทิ้งเศษอาหารเวลาขายจะเสียเวลาและได้เงินน้อยกว่าที่จะได้ในบางครั้งคนรับซื้อขยะไม่ซื้อเพราะเขาดูแล้วของมันแยกมาไม่ดี ถ้าเรารู้จักกันแยกขยะที่ดีก็จะสามารถเพิ่มมูลค่ากลายเป็นเงินในการขายได้พอสมควรทีเดียวที่กล่าวมานี้เป็นช่องทางหนึ่งของคนที่ประกอบธุรกิจซื้อขยะรับซื้อของเก่าในการทำตลาดเพื่อซื้อของเก่าหรือซื้อของเข้าร้านอย่างง่ายๆ ซึ่งถ้าคนที่อยู่ตามบ้านรู้จักการแยกขยะก็ย่อมทำให้มีปริมาณขยะที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลอีกได้มากมายซึ่งพ่อค้าที่รับซื้อจะแยกขยะออกเป็น 2 ประเภทคือขยะขายได้กับ ขยะขายไม่ได้ ขยะขายได้ ก็คือบรรดาขวดน้ำพลาสติกใส ขุ่น ขวดแก้วกระป๋องต่างๆกระดาษทุกอย่างเศษเหล็ก ฯลฯ ส่วนขยะขายไม่ได้ (หรืออาจจะขายได้แต่คนรับซื้อไม่ค่อยรับ) ก็คือถุงหูหิ้วถุงพลาสติกใสในอาหาร เศษโฟม

จากบทความเรื่องข้อดี-ข้อเสียของอาชีพรับซื้อของเก่า(วีทีรีไซเคิล2554) กล่าวว่าคนหลายคนอยากเติบโตอย่างก้าวหน้า อยากเป็นเจ้าของธุรกิจกิจการครุ่นคิดมาหลายครั้งหลายหนว่ามีช่องทางไหนบ้างที่ทำให้เรามีเงินมีทองไว้ใช้จับจ่ายคล่องมืออาจจะมีโอกาสผ่านไปตามท้องถนนมองไปตามข้างทาง สำนวนว่าเราทำธุรกิจอะไรกันมากมองไปทางไหนในก็เห็นร้านรับซื้อของเก่ามีอยู่เยอะเต็มไปหมด แต่ก็เห็นเขาทำกันแล้วรวยเอา รวยเอา ก็เลยชวนสงสัยว่าธุรกิจตัวนี้มีอะไรดีหนักหนาเวลาคุยกับใครก็มีแต่คนบอกว่าอยากทำธุรกิจตัวนี้ทำไมทุกคนจึงพูดเหมือนกันหมดว่าอาชีพรับซื้อของเก่าทำแล้วรวยแต่ก่อนอื่นขอบอกเลยว่าทุกอย่างมีข้อดีและก็มีข้อเสียสำหรับคนที่อยากทำอาชีพนี้ มีสิ่งที่คุณต้องเสียไปในการทำอาชีพนี้ก็คือภาพลักษณ์มันจะดูไม่สวยงาม ต้องอยู่กับกองพัสดุที่มีความสกปรกทั้งภาพความรกตา กลิ่นกองวัสดุ ต้องอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ไม่เจริญหูเจริญตาเท่าไรหรืออาจมีส่วนทำให้คุณเสียและทัศนคติด้านความสะอาดลงไปและอีกหลายอย่างเพราะคุณอย่าลืมนึกว่ากองวัสดุรวมๆแล้วจริงๆคุณ

กำลังเผชิญอยู่กับกองขยะ ส่วนข้อดีก็คือคุณจะได้จับเงินสดได้คุณลูกน้อง การบริหารเวลาของตนเอง ไม่ต้องเป็นลูกน้องใคร เป็นต้น

จากเหตุผลของการทำธุรกิจรับซื้อของเก่าทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงข้อดีของการประกอบอาชีพรับซื้อของเก่าคือการได้มีธุรกิจส่วนตัวการบริหารตนเองความเป็นอิสระและมีเงินสดหมุนเวียนส่งผลทำให้มีแนวโน้มเปิดธุรกิจชนิดนี้นั้นมากขึ้นด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้นำเหตุผลของการทำธุรกิจมาใช้สร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงเหตุผลของการทำธุรกิจของผู้ให้ข้อมูลหลักและนำข้อมูลที่ได้มาสรุปและอภิปรายผลต่อไป

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับร้านรับซื้อของเก่า

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับร้านรับซื้อของเก่า (สมไทยวงษ์เจริญ 2554: 191 -197) ประกอบไปด้วย

1. คำจำกัดความ

1.1 ร้านรับซื้อของเก่าหมายถึงสถานประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการขายทอดตลาดและค้าของเก่าตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ.2474 หรือสถานประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ 13(5)การสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุดใช้แล้วหรือเหลือใช้ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ 5/2538 เรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

1.2 ของเก่าหมายถึงทรัพย์สินที่เสนอขายแลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายโดยประการอื่นอย่างทรัพย์สินที่ใช้แล้ว ทั้งนี้รวมถึงของโบราณด้วย

1.3 วัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้แล้วหรือเหลือใช้ที่เกิดจากการคัดแยกขยะจากชุมชน ซึ่งไม่รวมถึงวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่เกิดจากกากอุตสาหกรรม ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2533) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ. ศ. 2535

1.4 การค้าของเก่า หมายถึง ประเภทโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุตามกฎหมาย ว่าด้วยโบราณสถานโบราณวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ประเภทเพชร พลอย ทอง นากเงินหรืออัญมณี ประเภทรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ได้แก่รถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการและรถยนต์ส่วนบุคคลและประเภทอื่นๆเช่นรถจักรยานยนต์ไม่เรือนเก่าขวดเศษเหล็กกระดาด เป็นต้น

1.5 วัสดุรีไซเคิลหมายถึงขยะรีไซเคิลวัสดุเหลือใช้หรือของเก่าสามารถนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ที่สะสมไว้ในสถานที่รับซื้อของเก่าเพื่อการซื้อหรือขาย ซึ่งหมายรวมถึง วัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุดใช้แล้วหรือเหลือใช้ ตามคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ฉบับที่ 5/2559 ออกตามความในมาตรา 10 (3)แห่งราชบัญญัติการสาธารณสุข พ. ศ. 2535

1.6 ประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ 105 หมายถึงโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการคัดแยกหรือฝังกลบสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีลักษณะและคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 2 พ. ศ. 2535 ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535

1.7 ประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ 106 หมายถึงโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือของเสียจากโรงงานมาผลิตเป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ใหม่โดยผ่านกรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรม

2.กฎหมาย/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- 2.1.1 พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ. 2474
- 2.1.2 พระราชบัญญัติการสาธารณสุขพ.ศ. 2535
- 2.1.3 กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและมาตรฐานในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545
- 2.1.4 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- 2.1.5 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
- 2.1.6 ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ 4)พ.ศ. 2530
- 2.1.7 ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร/ อบจ./อบต./ เมืองพัทยา และเทศบาล
บัญญัติ
- 2.1.8 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2538
- 2.1.9 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2535
- 2.1.10 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
- 2.1.11 พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535
- 2.1.12 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.
2535

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 2.2.1 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.2.2 กรมควบคุมมลพิษ
- 2.2.3 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกระทรวงสาธารณสุข
- 2.2.4 กรมอนามัยกระทรวงมหาดไทย
- 2.2.5 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.2.6 กรมการปกครอง
- 2.2.7 กรมโยธาธิการและผังเมืองกระทรวงแรงงาน
- 2.2.8 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 2.2.9 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานครเทศบาลเมืองพัทยา
- 2.2.10 องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล

3.ขั้นตอนการดำเนินกิจการร้านรับซื้อของเก่า

การดำเนินกิจการร้านรับซื้อของเก่า มีกฎหมายหลักๆ 3 พระราชบัญญัติ ที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาตได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ. 2474 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ดังนี้

3.1 พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ. 2474 ขั้นตอนการดำเนินการขอใบอนุญาต

- 1.1 ผู้ขออนุญาตยื่น คำร้องที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่จะดำเนินการ
- 1.2 อำเภอตรวจสอบเอกสารหาครบถ้วนถูกต้องส่งให้จังหวัด

1.3 จังหวัดตรวจสอบเอกสารและคุณสมบัติของผู้ขอ หากครบถ้วน ถูกต้องจึงขอใบอนุญาต และส่งกลับอำเภอ

1.4 อำเภอแจ้งผู้ขออนุญาต เพื่อรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียม

1.5 อำเภอสำเนาใบเสร็จรับเงินส่งจังหวัด เพื่อบันทึกรายละเอียดลงในต้นขั้วใบอนุญาตเก็บไว้เป็นหลักฐาน

3.2 การขอต่ออายุใบอนุญาต

1. ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องยื่นขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนที่ใบอนุญาตจะหมดอายุ 90 วัน ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอเดิม

2. อำเภอดำเนินการเช่นเดียวกับการขออนุญาต

3.3 หลักฐานประกอบการขออนุญาต

1. บัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวพร้อมใบประกอบธุรกิจ และสำเนา

2. ทะเบียนบ้านและสำเนา

3. รูปถ่ายหน้าตรง ขนาด 2 นิ้ว จำนวน 3 รูป

4. ทะเบียนพาณิชย์ หรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลและสำเนา

5. หนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่ทำการค้า หรือหลักฐานการเป็นเจ้าของ หรือสัญญาเช่า

6. ใบอนุญาตจากกรมศิลปากรและสำเนา กรณีประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่า ประเภทโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถานโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

3.4 คุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาต

1. มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

2. มีความรู้หนังสือไทยพออ่านออกเขียนได้

3. เป็นผู้ที่ไม่เคยต้องโทษจำคุกความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา การปลอมบัตรและการปลอมใบสำคัญสัญญาในการยืมเงินตราและในการให้ดอกเบี้ยและความผิดฐานประทุษร้าย

3.5.เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตหมายถึง

1. ผู้บังคับการกองทะเบียนกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักตำรวจแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร

2. ผู้ว่าราชการจังหวัด ในเขตจังหวัด

3.6 การปฏิบัติตนของผู้ค้าของเก่าดังนี้

1. แสดงนามของตนและคำว่า"ผู้ค้าของเก่า"ไว้ ณ ที่ทำการค้าของตน พร้อมทั้งใบอนุญาตในที่อันเห็นได้แจ้ง

2. มีสมุดบัญชีสำหรับการค้าของตนและจดรายการข้อสำคัญทั้งปวงแห่งการค้าลงไว้ทุกราย สมุดบัญชีตามที่กล่าวนี้ต้องทำตามแบบและนำมาให้เจ้าพนักงาน ผู้ออกใบอนุญาตลงนาม และประทับตราก่อนทุกเล่ม

3. แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือนายตำรวจ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า ทรัพย์สินที่มีผู้มาเสนอหรือโอนให้ตนนั้นเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยทางทุจริต

4. ทำเลขลำดับเป็นเครื่องหมายปิดไว้ที่ของให้ตรงกับเลขลำดับในสมุดบัญชีเพื่อสะดวกในการสำรวจ

3.7 การพิมพ์ลายนิ้วมือ

ให้อำเภอขอความร่วมมือทหารมีการสถานีตำรวจท้องที่เป็นผู้พิมพ์ลายนิ้วมือ ของผู้ขอใบอนุญาตเพื่อส่งไปตรวจสอบคุณสมบัติตามมาตรา 6(3) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่าพ.ศ. 2474 ที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ(ไม่ต้องรอผลการตรวจสอบ)

3.8 การย้ายที่ทำการหรือร้านค้าของเก่า การย้ายที่ทำการหรือร้านค้าของเก่าจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 6 แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 2) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่าพ.ศ. 2474 ลงวันที่ 3 กันยายน 2484 ว่าให้ผู้รับอนุญาตแจ้งนายตรวจทราบโดยมิชักช้า ดังนั้นเมื่อนายตรวจได้รับแจ้งการย้ายจากผู้ทำการขายทอดตลาดหรือค้าของเก่ารายใดแล้วนายตรวจจะต้องตรวจอาคารสถานที่ตั้งตลอดจนสถานที่เก็บทรัพย์สินว่าเหมาะสมหรือไม่ พร้อมกับทำแผนที่สังเขปแสดงสถานที่ตั้งแล้วรายงานเสนอความเห็นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตส่งการ หากได้รับอนุญาตให้แก้ไขรายการในใบอนุญาตให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

3.9 อัตราค่าธรรมเนียมการค้าของเก่า

1. ประเภทโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุตามกฎหมาย ว่าด้วยโบราณสถานโบราณวัตถุศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติปีละ 12,500 บาท

2. ประเภทเพชร พลอย ทอง นาก เงิน หรืออัญมณี ปีละ 10,000 บาท

3. ประเภทรถยนต์ตามกฎหมาย ว่าด้วยรถยนต์ปีละ 7,500 บาท

4. ประเภทอื่นๆ ปีละ 5,000 บาท ผู้ค้าของเก่ารายเดียวหลายประเภทให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในประเภทที่สูงกว่าประเภทเดียว

3.10 ความผิดเกี่ยวกับการค้าของเก่า

1. ผู้ใดประกอบอาชีพค้าของเก่าโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือประกอบอาชีพดังกล่าวภายหลังที่ได้มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ตามมาตรา 9 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับหากเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าของเก่าประเภทโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดทำการค้าของเก่าโดย ใบอนุญาตขาดอายุหรือทำการค้าของเก่าโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือฝ่าฝืนกฎกระทรวงต้องระวางโทษปรับไม่เกิน สองพันบาท

3. ผู้รับใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าไม่แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือได้ตรวจค้นที่เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินที่มีผู้มาเสนอหรือโอนให้คนนั้นเป็นซบที่ได้อ มาโดยทุจริตต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาทหากเป็นการกระทำเกี่ยวกับทรัพย์สินเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปีหรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

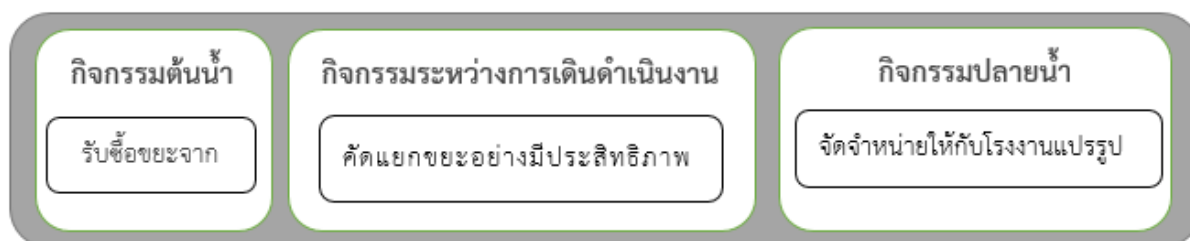
4. ความเสี่ยงจากการตั้งธุรกิจ

ความเสี่ยงของการดำเนินธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล (กระทรวงพาณิชย์ 2552) ได้แก่ทำเลที่ตั้งจะสามารถดึงดูดให้มีผู้นำขยะรีไซเคิลมาจำหน่ายเนื่องจากขยะรีไซเคิลมักจะมีปริมาณมากทำให้ต้องใช้พาหนะในการขนส่งที่ตั้งของสถานประกอบการจะต้องไม่ไกลจากแหล่งขยะรีไซเคิลนอกจากมีความเสี่ยงในเรื่องของปริมาณขยะรีไซเคิลที่เข้ามาয়โรงงานจำเป็นต้องสัมพันธ์กับกำลังการผลิตของเครื่องจักรที่เลือกใช้นอกจากนี้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องรับความเสี่ยงในการแยกประเภทของขยะให้สอดคล้องกับโรงงานแปรรูปที่จะทำการส่งต่อไปหาก แยกประเภทขยะไม่สมบูรณ์อาจทำให้ราคาขายลดลงได้ความเสี่ยงสุดท้ายคือราคากลางในการซื้อขายขยะรีไซเคิล

เนื่องจากวัสดุรีไซเคิลจะมีการอ้างอิงกับวัสดุใหม่ในท้องตลาด เช่นราคาพลาสติก คราคาเหล็กดังนั้นผู้ประกอบการบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลจำเป็นต้องศึกษาราคาตลาดในการรับซื้อวัสดุรีไซเคิลและราคาวัสดุแยกประเภทที่โรงงานแปรรูปขยะรีไซเคิลจะทำการรับซื้ออย่างไรก็ตามด้วยกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทำให้ตลาดยังมีความต้องการวัสดุ รีไซเคิลขึ้นอยู่มากประกอบกับรูปแบบของธุรกิจมีขยะเป็นวัตถุดิบซึ่งมีต้นทุนไม่สูงมากผู้บริหารธุรกิจนี้ส่วนใหญ่เชื่อว่ายังเป็นธุรกิจที่ดีหากสามารถหาทำเลที่ตั้งและมีการกำหนดราคาซื้อขายขยะรีไซเคิลที่เหมาะสมหรือมีรูปแบบการให้บริการที่มีความแตกต่างและมีคุณภาพแก่การบริการที่ดีมีความโดดเด่นที่จะสามารถลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจได้

5. กระบวนการดำเนินงาน

จากโซ่คุณค่าของธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลสามารถนำไปสู่ภาพรวมกระบวนการดำเนินงานในธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล (กระทรวงพาณิชย์ 2552)

ภาพที่ 2.1 ภาพรวมกระบวนการดำเนินงานในสถานประกอบการตัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล
ที่มา: กระทรวงพาณิชย์, คู่มือธุรกิจบริการตัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล (กรุงเทพฯ: กระทรวง
พาณิชย์ 2552).

5.1 กิจกรรมต้นน้ำ

1 สื่อสารกับลูกค้าถึงแหล่งที่มาของขยะเพื่อป้องกันปัญหาแหล่งที่มาของขยะที่อาจ
ได้มาจากการลักขโมยอีกแนวทางหนึ่งคือมีการจดบันทึกรายละเอียดของลูกค้าที่มาใช้
บริการเช่นมีการขอสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้นำขยะมาจำหน่าย

2.การกำหนดราคารับซื้อขยะการกำหนดราคารับซื้อที่เหมาะสมโดยอาจอ้างอิงจาก
ราคารับซื้อของผู้ประกอบการรายใหญ่หรืออาจคำนวณจากราคาขายของวัสดุที่จะสามารถ
นำจำหน่ายได้หลังจากการคัดแยกประเภทหักต้นทุนในการบริการจัดการและกำไรที่
คาดหวังทั้งนี้ราคารับซื้อขยะจะแปรผันกับชนิดและประเภทของขยะหากลูกค้าสามารถคัด
แยกประเภทขยะมาแล้ว ราคารับซื้อจะสูงกว่ากรณีที่ลูกค้านำขยะแบบคละประเภทมา
จำหน่าย

5.2 กิจกรรมระหว่างการดำเนินงาน

1. กิจกรรมหลักระหว่างการดำเนินงานประกอบด้วย การคัดแยกประเภทของขยะ
ที่ทำการรับซื้อและจัดพื้นที่เก็บอย่างเหมาะสม โดยผู้ประกอบการอาจต้องหาบุคลากรที่มี
ความรู้ด้านการคัดแยกประเภทของขยะทั้งในด้านเทคโนโลยีรวมถึงต้องศึกษาความ
ต้องการของตลาดที่มีความต้องการวัสดุรีไซเคิลชนิดใด

2 การประสานงานกับบริษัทผู้จัดจำหน่ายเครื่องจักรเพื่อทำการตรวจสอบสภาพ
การใช้งานของเครื่องจักรรวมถึงการแนะนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มีความเหมาะสมในการ
ดำเนินงาน

5.3 กิจกรรมปลายน้ำ

1 การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ประกอบการโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ในการ
บริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงการแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลของลูกค้า
โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ผู้ประกอบการรับซื้อขยะเพียงบางประเภทสามารถเพิ่มความ
ยืดหยุ่นให้กับลูกค้าในการรับซื้อขยะที่หลากหลายประเภทมากขึ้นโดยอาศัยการ
ประสานงานกับเครือข่ายผู้รับซื้อขยะ

2 ประเมินความพึงพอใจของลูกค้าและโรงงานแปรรูปอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร
ในด้านต่างๆทั้งนี้สิ่งแวดล้อมและสถานที่ความปลอดภัยเครื่องมืออุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก
บุคลากรและการประสานงาน

5.4 การประสานงานเพื่อจัดจำหน่ายขยะที่ทำการคัดแยกแล้ว

ภายหลังจากการรวบรวมและคัดแยกประเภทของขยะที่ได้ทำการรับซื้อมาแล้ว
ผู้ประกอบการต้องประสานงานติดต่อเพื่อจำหน่ายขยะดังกล่าว โดยอาจขายต่อไปยัง
โรงงานคัดแยกที่มีขนาดใหญ่เช่นบริษัทวงศ์พาณิชย์ จำกัดหรือหากสามารถรวบรวมขยะได้

ปริมาณมากผู้ประกอบการสามารถจำหน่ายขยะดังกล่าวโดยตรงไปยังโรงงานแปรรูปที่ทำการรับซื้อขยะรีไซเคิลที่มีการคัดแยกประเภทแล้วได้แก่

1. กระดาษ: โรงงานสยามคราฟท์ โรงงานกระดาษเอเชียคราฟท์ โรงงานกระดาษปัญญาพลเป็นต้น
2. แก้ว: โรงงานบางกอกกกลาสจังหวัดปทุมธานี
3. เหล็ก: โรงงานเหล็กสยามท่าลานจังหวัดสระบุรี โรงงานสยามยาโมโตะจังหวัดระยองหรือโรงงานGSสตีล
4. พลาสติก: โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกทั่วไป

6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยที่สำคัญในการประกอบธุรกิจการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลให้ประสบความสำเร็จ (กระทรวงพาณิชย์ 2552) สามารถสรุปได้ดังนี้

6.1 กลยุทธ์ในการดำเนินงานผู้ประกอบการในธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลควรคำนึงถึงกลยุทธ์ที่จะเลือกในการดำเนินธุรกิจให้เหมาะสมว่าจุดแข็งของบริษัทคืออะไรและบริษัทจะเลือกกลยุทธ์ใดมาใช้บ้างทั้งนี้ผู้ประกอบการสามารถเลือกกลยุทธ์มาใช้ได้มากกว่า 1 กลยุทธ์เช่น ใช้ทั้งด้านความยืดหยุ่นและด้านคุณภาพประกอบกลับมีการดำเนินการสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้วย

6.2 ท่าเลที่ตั้งเนื่องจากธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลต้องมีการเกี่ยวข้องกับขนส่งขยะเป็นจำนวนมากตั้งในฝั่งต้นน้ำและปลายน้ำเพื่อความสะดวกในการให้บริการลูกค้าให้ลูกค้าสะดวกสบายในการมารับบริการสถานที่ให้บริการควรอยู่ในบริเวณที่คมนาคมสะดวกโดยอาจตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชนหรือบนถนนสายหลักที่ลูกค้าสามารถเห็นได้สะดวกทั้งนี้ต้องจัดระเบียบภายในสถานประกอบการไม่ให้ขยะดูรกหูรกตาแก่ผู้ที่สัญจรไปมา รวมถึงการจัดพื้นที่ภายในให้เป็นสัดส่วนโดยแยกในส่วนของสถานที่เก็บขยะออกจากส่วนบริหารจัดการให้ชัดเจน

6.3 ระบบการบริหารจัดการการบริการภายในองค์กรและการให้บริการอย่างเป็นระบบถือว่าเป็นจุดสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้คุณภาพของการบริการเช่นมีระบบบันทึกข้อมูลของการรับซื้อขยะรีไซเคิลในแต่ละครั้งโดยสามารถทำการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) โดยสามารถติดตามที่มาและรายละเอียดของขยะรีไซเคิลที่ได้ รับซื้อมาในแต่ละครั้ง

6.4 ค่าบริการค่าบริการสำหรับธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลจะอยู่ในรูปแบบของราคารับซื้อขยะรีไซเคิลหากบริษัทมีการบริหารจัดการต้นทุนที่ดีก็มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถรับซื้อขยะรีไซเคิลจากลูกค้าได้ในราคาสูงอันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทได้อีกด้วยอย่างไรก็ตามราคาการของขยะรีไซเคิลในปัจจุบันมักถูกกำหนดจากราคาของวัสดุนั้นๆ ตามราคาตลาดโลกซึ่งจะมีเพียงบริษัทบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลขนาดใหญ่ที่จะสามารถกำหนดราคารับซื้อได้ด้วยตนเองอย่างไรก็ตาม

ตามเนื่องจากขยะรีไซเคิลเป็นสินค้าที่มีปริมาณมากทำให้ค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูงดังนั้นผู้ประกอบการไม่จำเป็นต้องคิดค่าบริการต่ำ (ให้ราคาปรับซื้อสูง) เสมอไปเพราะลูกค้าจะพิจารณาความเหมาะสมจากคุณภาพในการบริการการคมนาคมขนส่งความสะดวกในการเข้ารับบริการรวมถึงความน่าเชื่อถือของบริษัทมากกว่า

6.5 เทคโนโลยีสำหรับธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลในส่วนของเทคโนโลยี นับว่าไม่มีกระบวนการที่ซับซ้อนจะมีความแตกต่างบ้างในด้านการออกแบบเครื่องจักรในการบด ย่อยหรืออัดวัสดุต่างๆ เท่านั้นนอกจากนี้ในการบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการต่างๆในการคัดแยกขยะนั้นก็อาจจะต้องอาศัยเทคโนโลยีบางส่วนเข้าไปเสริม เช่นการใช้จุลินทรีย์ช่วยในการลดปัญหามลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมหรือการออกแบบบ่อดักไขมันเพื่อป้องกันการปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำธรรมชาติเป็นต้นเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลหลักคงหนีไม่ผลการคัดแยกอย่างมีประสิทธิภาพโดยการแยกประเภทเป็นกระบวนการต้นน้ำที่สำคัญในการคัดแยกขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้และไม่ได้ นอกจากนี้ในขยะที่สามารถรีไซเคิลได้ก็ยังคงต้องทำการแยกประเภทขยะที่แยกประเภทแล้วจะมีราคาสูงขึ้นกว่าขยะที่ยังปะปนกันอยู่ดังนั้นเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการคัดแยกขยะจึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกข้อหนึ่งในการนำธุรกิจไปสู่ความสำเร็จ

2.4 สถานะตลาดและแนวโน้มการแข่งขันธุรกิจรับซื้อของเก่า

ปัจจุบันธุรกิจรับซื้อของเก่าเริ่มมีการแข่งขันที่สูงขึ้นผู้ประกอบการควรต้องทราบสถานะตลาดและแนวโน้มการแข่งขันในธุรกิจรับซื้อของเก่าในเรื่องต่างๆ (คู่มือธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล 2554) ต่อไปนี้

1. ความสามารถในการแข่งขัน

ความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจประเภทนี้ในสภาพธุรกิจปัจจุบันสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1.1 บุคลากรบุคลากรในธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วนได้แก่

1.1.1 พนักงานส่วนสำนักงานซึ่งมีหน้าที่ติดต่อสนทนาโดยตรงกับลูกค้ารวมถึงการดำเนินการด้านธุรการและการบริหารงาน อาจต้องมีความรู้ความสามารถในด้านเอกสารและด้านฐานข้อมูล

1.1.2 พนักงานในส่วนโรงงานและครึ่งสินค้ามีหน้าที่คนถ่ายจัดเก็บและดูแลขยะรีไซเคิลที่ได้รับซื้อมาพนักงานกลุ่มนี้จะเป็นพนักงานที่ใช้แรงงานเป็น 6 หลัก โดยพนักงานส่วนนี้จัดได้ว่าเป็นพนักงานที่ไม่ต้องอาศัยทักษะฝีมือเฉพาะด้านอาจมีเพียงการเตรียมพร้อมให้พนักงานเข้าใจในระบบงานก่อนเริ่มปฏิบัติงานอาจใช้รูปแบบการจ้างแบบรายวันได้

1.1.3 หัวหน้างาน/ผู้จัดการโรงงาน ทำหน้าที่หลักในการบริหารจัดการรีไซเคิลที่รับซื้อทำให้เกิดความเป็นระเบียบสามารถคำนวณต้นทุนความคุ้มค่าในการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลาอย่างเหมาะสมรวมถึงมีความรู้ในด้านเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในสถานประกอบการรวมถึงความรู้ด้านคุณสมบัติคุณลักษณะของขยะรีไซเคิลแต่ละประเภทความเป็นพิษข้อควรระวังในการจัดการขยะรีไซเคิลแต่ละประเภทพื้นฐานความรู้ของพนักงานกลุ่มนี้อาจจบการศึกษาทางด้านช่างเทคนิคด้านช่างอุตสาหกรรมหรือวิศวกรรมศาสตร์

จากลักษณะงานของพนักงานทั้ง 3 กลุ่มจัดได้ว่าเป็นบุคลากรทั่วไปโดยไม่จำเป็นต้องมีทักษะขั้นสูงซึ่งทักษะที่จำเป็นในงานสามารถฝึกฝนและรับการอบรมในระหว่างการปฏิบัติงานได้ซึ่งโดยภาพรวมของประเทศไทยพบว่ามียุคกลางในทั้ง 3 สาขาจำนวนมากเพียงพอต่อความต้องการของธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลทั้งนี้สำหรับจำนวนของพนักงานในแต่ละสถานประกอบการสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามปริมาณงานและความเหมาะสมของแต่ละองค์กร

1.2 วัตถุประสงค์สำหรับวัตถุประสงค์ที่ใช้ในธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลหมายรวมถึงขยะรีไซเคิลที่รับซื้อโดยชนิดและประเภทของขยะรีไซเคิลที่จะทำการรับซื้อนั้นจะต้องสอดคล้องกับรูปแบบในการดำเนินธุรกิจของแต่ละบริษัทกล่าวคือถ้าเป็นสถานบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลกระดาษวัตถุประสงค์ก็นำเข้าก็จะเป็นเฉพาะกระดาษประเภทต่างๆจากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษปี 2549 พบว่าหากประเมินสถานการณ์ของขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ในปัจจุบันจากปริมาณขยะในประเทศทั้งหมดเฉลี่ยประมาณ 14-15 ล้านตันต่อปีมีขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ประมาณ 6.5 ล้านตันต่อปีแต่ประเทศไทยมีศักยภาพในการรวบรวมขยะรีไซเคิลเพียงประมาณ 2.8 ล้านตันต่อปีหรือคิดเป็นปริมาณขยะรีไซเคิลที่ไม่สามารถรวบรวมได้เท่ากับ 3.7 ล้านตัน 1 นับว่าประเทศไทยยังมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจรีไซเคิลสูงมาก

1.3 ระบบการจัดการปัจจุบันการจัดการภายในองค์กรและการให้บริการอย่างเป็นทางการของธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลยังอยู่ในระดับต่ำผู้ประกอบการส่วนมากเป็นผู้ประกอบการรายย่อยที่ทำการรับซื้อขยะรีไซเคิลในชุมชนประกอบกับธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับขะนั้นผู้ประกอบการไม่มีเทคโนโลยีและความเชี่ยวชาญมากนักอาจมีเพียงผู้ประกอบการรายใหญ่ในรูปแบบของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจอย่างมีแบบแผนและเทคโนโลยี

2. สภาวะตลาดและแนวโน้มการแข่งขันภายในประเทศ

2.1 กลุ่มลูกค้ากลุ่มลูกค้าของผู้ประกอบการธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลได้แก่

2.1.1 ชาวเล้งที่ทำการเก็บขยะจากชุมชนหรือทำการเข้าไปรับซื้อขยะรีไซเคิลจากบ้านเรือนปัจจุบันได้มีการจัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์คัดแยกวัสดุรีไซเคิลของกลุ่มอาชีพชาวเล้ง โดยมุ่งเน้นในการจัดระเบียบกลุ่มอาชีพชาวเล้งให้เป็นที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจแก่ประชาชนคนทั่วไปในชุมชน

2.1.2 โรงงานอุตสาหกรรมที่มีกากของเสียจากการผลิตที่ไม่สามารถนำกลับไปใช้ในกระบวนการผลิตใหม่ได้เช่นโรงงานฉีดพลาสติกโรงงานขึ้นรูปชิ้นส่วนโลหะ

2.1.3 ลูกค้ำทั่วไปที่รวบรวมเศษขยะรีไซเคิลภายในครัวเรือนเมื่อได้ปริมาณหนึ่งก็จะนำไปขายตามร้านรับซื้อของเก่าโดยตรงหรือขายผ่านซาเล้งทั้งนี้เป้าหมายหลักคงเป็นในกลุ่มที่1) และ2) เนื่องจากมีปริมาณขยะรีไซเคิลจำนวนมากว่า และความสม่ำเสมอของคุณภาพของขยะที่ได้นั้นมีกว่าขยะรีไซเคิลจากลูกค้ำกลุ่มที่ 3)

2.2 ปัจจัยในการเลือกใช้บริการ

เนื่องจากรูปแบบธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลจะต้องเกี่ยวข้องกับขนส่งดังนั้นปัจจัยในการเลือกผู้ให้บริการของผู้บริโภคจึงต้องเกี่ยวข้องกับความสะดวกในการเดินทางมายังสถานประกอบการซึ่งปัจจัยในการเลือกบริการของผู้บริโภคสามารถสรุปได้ดังนี้

2.2.1 ปัจจัยด้านสถานที่ตั้งสถานประกอบการต้องตั้งอยู่ในบริเวณที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายมีถนนตัดผ่านมีป้ายบอกตำแหน่งสถานที่ตั้งมีที่จอดรถสะดวกมีพื้นที่สำหรับขนถ่ายขยะรีไซเคิลที่ลูกค้ำนำมาจำหน่าย

2.2.2 ปัจจัยด้านความหลากหลายของผู้ให้บริการเนื่องจากขยะรีไซเคิลมีหลายประเภทลูกค้ำเช่นซาเล้งมักจะเก็บขยะรีไซเคิลหลายประเภทเพื่อนำมาจำหน่ายดังนั้นหากผู้ประกอบการใดสามารถรองรับรับซื้อขยะทุกประเภทได้จะทำให้ลูกค้ำเกิดความสะดวกมากขึ้น

2.2.3 ปัจจัยด้านราคารับซื้อหากในบริเวณที่สถานประกอบการตั้งอยู่มีผู้ให้บริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลมากกว่า 1 รายราคารับซื้อเป็นปัจจัยหนึ่งที่ลูกค้ำคำนึงถึงโดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกค้ำที่มีปริมาณขยะรีไซเคิลจำนวนมาก

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการเป็นบุคคลที่มองเห็นโอกาสทางธุรกิจและสามารถหาช่องทางที่จะสร้างธุรกิจของตนเองและพร้อมที่จะรับความเสี่ยงต่างๆที่จะเกิดขึ้นตั้งแต่ตัดสินใจที่จะเริ่มดำเนินธุรกิจในการประกอบธุรกิจขนาดย่อมต้องการผู้ประกอบการที่มีความสามารถหลายๆ ด้าน ซึ่งอาจพิจารณาลักษณะผู้ประกอบการจากพฤติกรรมต่างๆ (นীরวรรณ จันทวงศ์ 2551) ดังนี้

1. มีความคิดสร้างสรรค์ (creative) ในการเริ่มต้นธุรกิจกล่าวคือเป็นคนที่มีมองเห็นโอกาสและช่องทางในการสร้างธุรกิจขึ้นมาภายใต้สภาพแวดล้อมต่างๆ

2. เรียนรู้หรือสร้างนวัตกรรม (Innovation) ของการดำเนินธุรกิจ อันจะก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์หรือบริการรูปแบบใหม่ใหม่ๆ รวมถึงกระบวนการผลิตการตลาดและการจัดการทรัพยากรเป็นต้น

3.ยอมรับความเสี่ยง (Risk) อันอาจเกิดขึ้นจากการขาดทุนหรือล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีความเป็นนักเสี่ยงอย่างมีหลักการคือตัดสินใจอย่างฉับไวและรอบคอบด้วยข้อมูลที่เชื่อถือได้

4.มีความสามารถในการจัดการทั่วไป (General Management) ทั้งด้านการกำหนดแนวทางของธุรกิจและการจัดสรรทรัพยากร

5.มีความมุ่งมั่นในการดำเนินงาน (Perfromance intention) เพื่อสร้างความเจริญเติบโตและกำไรจากการดำเนินธุรกิจ

1.คุณสมบัติของผู้ประกอบการ

การประกอบธุรกิจขนาดย่อมให้ประสบความสำเร็จจะต้องอาศัยเจ้าของหรือผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติที่ดีเหมาะกับการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจภายใต้ความไม่แน่นอนที่มีอยู่ตลอดเวลา

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2551) ได้อธิบายถึงคุณสมบัติของเจ้าแก้มใหม่ที่ประสบความสำเร็จได้มี 7 ประการดังนี้

1.ต้องเป็นนักแสวงหาโอกาสคือจะต้องเป็นผู้มองเห็นโอกาสและหาช่องทางทางการค้าได้ตลอดเวลาแม้จะตกอยู่ในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

2.ต้องเป็นนักเสี่ยงต้องกล้าได้กล้าเสียพร้อมที่จะดำเนินการทันทีเมื่อมองเห็นโอกาสอย่างมัวร์ริอิมิฉะนั้นจะสายเกินไปไม่เกิดประโยชน์ใดๆ

3. ต้องเป็นคนมีความคิดริเริ่มหรือสร้างสรรค์ในการผลิตสินค้าหรือบริการใหม่ออกสู่ตลาดที่มีสภาพการแข่งขันสูง

4.ต้องเป็นคนที่ไม่ท้อถอยง่ายมีความอดทนโดยเฉพาะระยะเริ่มก่อตั้งธุรกิจจะต้องประสบกับปัญหามากมายเจ้าแก้มหรือผู้ประกอบการที่ยืนหยัดอยู่ได้จะต้องเป็นคนที่มีความอดทนสูง

5.ต้องเป็นคนที่ไม่รู้ย่อเสมอเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาทำให้สามารถปรับตัวได้เสมอ

6.ต้องเป็นคนที่มีความวิสัยทัศน์กว้างไกลทำให้ธุรกิจมีทิศทางชัดเจนไม่เดินทางออกนอกกลุ่มนอกทางสามารถมุ่งไปสู่อนาคตด้วยเป้าหมายที่วางไว้อย่างแน่นอน

7.ต้องมีเครือข่ายดีเพื่อที่จะทำได้ประโยชน์ทางด้านข้อมูลและการได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆจากเพื่อนๆ หรือเครือข่ายได้เป็นอย่างดี

ทิมโมธีเอสแฮทเทิน (1997,อ้างถึงในนิรบรรณ จันทวงศ์2551: 1)ได้กล่าวถึงผู้จัดการธุรกิจขนาดย่อมที่ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นผู้มีลักษณะดังนี้มี ความอดทน (Perseverance) มีความอดทน (Patience) และมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา(Critical Thinking Skills) นอกจากนี้แฮทเทินยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติเฉพาะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จกว่าจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะดังนี้

1.มีความมุ่งมั่นปรารถนาและพยายามที่จะดำเนินธุรกิจให้สำเร็จให้ได้ (Passion) มิฉะนั้นจะทำให้สูญเสียทั้งเงินทุนและเวลา

2.มีความสามารถในการตัดสินใจในภาวะวิกฤตด้วยการตรวจสอบทุกอย่างอย่างรอบคอบ (Determination) ไม่ปล่อยให้ตนเองตกอยู่ในโชคชะตาหรือพรหมลิขิต ต้องเชื่อมั่นว่าตนเองจะฝ่าฟันอุปสรรคและประสบความสำเร็จได้หากอุทิศเวลาและทำงานให้หนักเพียงพอ

3.ต้องมีความรู้จริงรู้ลึก (Knowledge) ในธุรกิจที่ลงทุนเพื่อจะสามารถสนองความต้องการของผู้บริโภคได้

ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่าลักษณะหรือคุณสมบัติที่ดีของประกอบการควรมีลักษณะดังนี้

1.เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมองเห็นอนาคตหรือโอกาสในการเลือกดำเนินธุรกิจและเห็นหนทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้ธุรกิจนั้นได้

2. เป็นผู้มีความต้องการความสำเร็จสูงนั่นคือต้องมีความอดสาหะอดทนมุ่งมั่นไปสู่จุดหมายของธุรกิจด้วยความอดทนและจิตใจที่เข้มแข็งไม่มีคำว่าแพ้และท้อแท้แม้ในสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจหรือในสภาพการแข่งขันที่รุนแรงจะพยายามใช้วิกฤตให้เป็นโอกาสเสมอ

3.เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ในการผลิตสินค้าและบริการในรูปแบบใหม่ๆ และมีคุณภาพเพื่อนำออกสู่ตลาดได้เสมอ

4.เป็นผู้มีความรู้และใฝ่รู้ติดตามความเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงสภาพตลอดเวลาเพื่อเตรียมพร้อมและปรับตัวได้ตลอดเวลา

5.เป็นผู้มีและสร้างเครือข่ายทางธุรกิจตลอดเวลาเน้นหมายถึงการมีทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ซึ่งจะช่วยเกื้อกูลธุรกิจให้อยู่รอดได้อย่างต่อเนื่องปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจขนาดเล็กประสบความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับโอกาสหรือความได้เปรียบทางการแข่งขันระหว่างธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดเล็กแล้วจะพบว่าธุรกิจขนาดใหญ่จะได้เปรียบและมีโอกาสมากกว่าเสมออย่างไรก็ตามธุรกิจขนาดเล็กก็สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาดังกล่าวและดำรงอยู่รอดพร้อมทั้งสร้างความเจริญเติบโตได้ด้วยการสร้างความได้เปรียบเทียบการแข่งขันการสร้างความสำเร็จได้เปรียบเทียบการแข่งขัน(Competitive Advantage)ธุรกิจขนาดเล็กสามารถต่อสู้กับธุรกิจขนาดใหญ่ได้ด้วยการสร้างศักยภาพให้ตนเองมีความได้เปรียบเทียบการแข่งขันได้โดยอาศัยองค์ประกอบต่อไปนี้

1.มีความยืดหยุ่น (Flexibility) จากข้อจำกัดของธุรกิจขนาดใหญ่ที่แม้ว่าจะได้เปรียบธุรกิจเล็กในด้านการผลิตสินค้าได้เป็นจำนวนมากด้วยต้นทุนการผลิตต่อหน่วยที่ต่ำกว่าแต่ก็ไม่อาจปรับเปลี่ยน การผลิตได้อย่างรวดเร็วเมื่อความต้องการของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงเพราะการปรับเปลี่ยนแต่ละครั้งต้องจ่ายค่าใช้จ่ายสูงไม่คุ้มทุนในขณะที่ธุรกิจขนาดย่อมสามารถปรับตัวได้รวดเร็วกว่าในการที่จะสนองความต้องการเฉพาะของลูกค้าด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าฉะนั้นผู้ประกอบการจะต้องรู้จักใช้โอกาสนี้

2. สร้างนวัตกรรม (Innovation) นวัตกรรมในการผลิตหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์มักมีจุดเริ่มต้นมาจากนักประดิษฐ์อิสระและจากกิจการขนาดเล็กในขณะที่ธุรกิจ

ขนาดใหญ่มักจะพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้วซึ่งมีพื้นฐานการประดิษฐ์คิดค้นจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กให้ดีกว่าเดิมและพยายามทำกำไรหรือหาผลตอบแทนจากการลงทุนในเครื่องจักรอุปกรณ์และโรงงานผู้ประกอบการขนาดเล็กจำเป็นต้องสร้างนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นรวมทั้งการปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้นด้วยจึงจะสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้

2.การจัดการธุรกิจขนาดเล็ก (Timothy S. Hatten1997:18)แบ่งออกเป็น4 ประเภทคือ

2.1 นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation) เป็นการสร้างผลิตภัณฑ์รวมถึงการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ดีกว่าเดิม

2.2 นวัตกรรมบริการ (Service innovation)เสนอบริการที่แตกต่างและดีกว่าเดิมหรือเหนือกว่าคู่แข่ง

2.3 นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)เป็นการคิดค้นกระบวนการใหม่ใหม่ทั้งการผลิตสินค้าและบริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4นวัตกรรมการบริหารจัดการ(Managment innovation) เป็นการคิดหาวิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพใหม่ๆ เพื่อจัดการกับทรัพยากรของกิจการให้ได้ประโยชน์สูงสุด

3. สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า (Close Relationship to Customers)

ในเมื่อธุรกิจขนาดเล็กอยู่ใกล้ชิดกับลูกค้าจึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการจะสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการสร้างสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าและเสนอสินค้าและบริการพิเศษให้เป็นที่ พึงพอใจของลูกค้า

4. ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ(Product Quality)

ภายใต้สภาพการแข่งขันอย่างรุนแรงของธุรกิจวิธีที่จะทำให้ธุรกิจขนาดเล็กประสบความสำเร็จได้จะต้องผลิตสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับที่ลูกค้าต้องการในราคาที่เต็มใจจะจ่ายโดยผู้ประกอบการจะต้องรักษาคุณภาพให้มีความสม่ำเสมอซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้ลูกค้าพอใจและต้องการมากกว่าผลิตภัณฑ์ของคู่แข่งชั้นดั่งนั้นผู้ประกอบการจะต้องสร้างคุณภาพในตัวสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานเพราะไม่เพียงแต่จะรักษาลูกค้าเดิมได้ยังเป็นการเพิ่มลูกค้าใหม่ได้อีกมากนอกจากนี้ผู้ประกอบการจะต้องพิจารณาให้รอบคอบถึงสิ่งที่จะทำให้สามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จได้คือ

4.1 ขนาดของตลาด มีมากพอที่จะสร้างกำไรได้เพียงใด

4.2 มีเงินทุนหรือแหล่งเงินทุนเพียงพอเพียงใด

4.3 สามารถเสาะหาพนักงานหรือลูกจ้างที่มีประสิทธิภาพได้หรือไม่รวมถึงรักษาลูกจ้างที่ดีไว้ในองค์กรต่อไปได้อย่างไร

4.4มีข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้เพียงใด

จากแนวคิดเรื่องการเป็นผู้ประกอบการผู้วิจัยได้ทราบถึงลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการที่มองเห็นโอกาสทางธุรกิจและสามารถหาช่องทางที่จะสร้างธุรกิจของ

ตนเองและพร้อมที่จะรับความเสี่ยงต่างๆที่จะเกิดขึ้นส่งผลทำให้ธุรกิจดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดนี้การวิเคราะห์และอภิปรายดำเนินธุรกิจรับซื้อของเก่าให้อยู่รอดและประสบผลสำเร็จ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดิเรกฤทธิ์ ทวะกาญจน์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับที่เทศบาลนครหาดใหญ่ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับเทศบาลนครหาดใหญ่การพัฒนาารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมมีองค์ประกอบที่สำคัญหกองค์ประกอบคือ (1) การคัดแยกขยะมูลฝอย (2) การนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ (3) เทคโนโลยีที่ใช้ในศูนย์คัดแยกและแปรสภาพขยะมูลฝอย (4) ศูนย์คัดแยกและแปรสภาพขยะมูลฝอย (5) เทศบาล (6) ภาคเอกชนซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่ดีที่สุดและมีประสิทธิภาพสูงสุดคือ การแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุอันจะมีผลทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องกำจัดมีจำนวนน้อยลงกล่าวคือการลดปริมาณขยะมูลฝอยการคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำกลับมาใช้ใหม่ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากฝ่ายหลายฝ่ายดังนี้

1. การคัดแยกขยะมูลฝอยประกอบด้วย การคัดแยกขยะมูลฝอยในแหล่งที่พักอาศัย การคัดแยกขยะมูลฝอยรวมในชุมชนรูปแบบของการคัดแยกขยะมูลฝอยการดำเนินงานในการคัดแยกขยะ

2. การนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ประกอบด้วย ขบวนการนำกากกับคืนวัสดุเหลือใช้ (Waste Recovery) ในชุมชนระบบเก็บรวบรวมขยะรีไซเคิลอุตสาหกรรมท้องถิ่นที่จะรองรับการแปรรูปสภาพวัสดุเหลือใช้

3. เทคโนโลยีที่ใช้ในศูนย์คัดแยกและแปรสภาพขยะมูลฝอยประกอบด้วยเทคโนโลยีสำหรับชุมชนที่ดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ใช้ได้ใหม่ทุกประเภทเทคโนโลยีสำหรับชุมชนที่คัดแยกขยะรีไซเคิลเทคโนโลยีสำหรับชุมชนที่คัดแยกขยะย่อยสลายและขยะทั่วไปรวมกับขยะรีไซเคิล

4. ศูนย์คัดแยกและแปรสภาพขยะมูลฝอย จะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่กับปริมาณขยะมูลฝอยโดยรวมปริมาณขยะมูลฝอยที่รีไซเคิล (Recyclable Waste) และสถานที่ตั้งหลายสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยบริเวณพื้นที่ฝั่งกลบของเทศบาลเพื่อความสะดวกในการจัดการเศษที่เหลือจากการคัดแยก

5. เทศบาลต้องเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการการศูนย์คัดแยกและแปรสภาพขยะมูลฝอยโดยต้องประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนเช่นการคัดแยกขยะมูลฝอยนะแหล่งกำเนิดการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่

6. ภาคเอกชนที่ประกอบการเกี่ยวกับการรับซื้อของเก่าต้องส่งเสริมให้ประกอบการในลักษณะนี้ดำรงอยู่อย่างแพร่หลายและกระจายอยู่ทั่วไปเพื่อให้เกิดความสะดวกในการซื้อ-ขายระหว่างผู้คัดแยก ณ แหล่งกำเนิดกับผู้ค้าของเก่าหรือเทศบาล

วรรณท์ เก่งรุ่งเรืองชัย (2553) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการประกอบธุรกิจค้าของเก่า ในจังหวัดระยองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการประกอบธุรกิจค้าของเก่าในจังหวัด ระยองและเพื่อเปรียบเทียบแนวทางการประกอบธุรกิจค้าของเก่าของผู้ประกอบการผล การศึกษาพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจค้าของเก่ามีความคิดเห็นต่อแนวทางการประกอบธุรกิจค้า ของเก่าในจังหวัดระยองในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่าผู้ประกอบการมีความคิดเห็นโดยรวมคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือประเภทของเก่าที่ให้ผลกำไรและการแก้ปัญหาของธุรกิจค้าของเก่าผลการเปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแนวทางการประกอบธุรกิจค้าของเก่า จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลพบว่าผู้ประกอบการที่มีอายุจำนวนปีที่ประกอบธุรกิจค้า ของเก่ารูปแบบธุรกิจค้าของเก่าจำนวนพนักงานที่ใช้ในการประกอบกิจการ มูลค่าของเก่า ที่รับซื้อใน 1 วันและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้ประกอบการที่มี จำนวนปีที่ประกอบธุรกิจค้าของเก่าและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นด้านการ จัดซื้อของเก่าและประเภทของเก่าที่ซื้อแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้ประกอบการที่มีอายุจำนวนปีที่ประกอบธุรกิจค้าของเก่ารูปแบบธุรกิจค้าของเก่า จำนวนพนักงานที่ใช้ในการประกอบกิจการและมูลค่าของเก่าที่รับซื้อต่างกันมีความคิดเห็น ด้านแหล่งจำหน่ายของเก่า แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางระดับสถิติที่ 0.01 ผู้ประกอบการที่มีอายุระดับการศึกษาจำนวนพนักงานที่ใช้ในการประกอบกิจการเงินลงทุนที่ ใช้ในการประกอบธุรกิจค้าของเก่าและมูลราคาของเก่าที่รับซื้อต่างกันมีความคิดเห็นด้าน ประเภทของเก่าที่ให้ผลกำไรแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้ประกอบการที่มีจำนวนปีที่ประกอบธุรกิจค้าของเก่ารูปแบบธุรกิจค้าของเก่าและรายได้ เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นด้านปัญหาของธุรกิจค้าของเก่าแตกต่างกันอย่างมีนัย ยะสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 และผู้ประกอบการที่มีรูปแบบธุรกิจค้าของเก่าจำนวน พนักงานที่ใช้ในการประกอบกิจการมูลค่าของเก่าที่รับซื้อและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมี ความคิดเห็นด้านการแก้ไขปัญหาของธุรกิจค้าของเก่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

มารศรี เจษฎาปฏิพัทธ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของคุณสมบัติของทรัพยากร ความสามารถขององค์กรและความสามารถของผู้ประกอบการต่อผลการดำเนินงานของ องค์กรกรณีศึกษาธุรกิจรวบรวมและรับซื้อขยะรีไซเคิลในภาคตะวันออกของประเทศไทย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินธุรกิจของธุรกิจรวบรวมและรับซื้อขยะรีไซเคิล หรือร้านรับซื้อของเก่าในภาคตะวันออกของประเทศไทยเพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานได้แก่ ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจทำเลที่ตั้งของร้านขนาดของพื้นที่ที่ใช้ในการรวบรวมคัดแยก และจัดเก็บขยะรีไซเคิลและความหลากหลายของขยะรีไซเคิลที่รับซื้อและศึกษาปัจจัยด้าน คุณสมบัติของทรัพยากรความสามารถ ขององค์กรและความสามารถของผู้ประกอบการที่

มีผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจรวบรวมและรับซื้อขยะรีไซเคิลหรือร้านรับซื้อของเก่าในภาคตะวันออกของประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่าธุรกิจรวบรวมและรับซื้อขยะรีไซเคิลหรือร้านรับซื้อของเก่าในภาคตะวันออกของประเทศไทยมีลักษณะเป็นธุรกิจครอบครัวส่วนใหญ่ร้อยละ 53.0 เป็นธุรกิจขนาดเล็กที่มีจำนวนคนงาน 1-5 คน จำนวนคนงานเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคือ 11 คน ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจโดยเฉลี่ยคือแปดปีและร้อยละ 21 มีการดำเนินธุรกิจมากกว่า 10 ปีขึ้นไปลักษณะการดำเนินธุรกิจร้อยละ 36.7 คือการเปิดหน้าร้านรับซื้อขยะรีไซเคิลจากชุมชนรองลงมาร้อยละ 22.0 คือการเปิดร้านรับซื้อขยะรีไซเคิลจากชุมชนและประมูลรับซื้อขยะรีไซเคิลตามโรงงานอุตสาหกรรมโดยร้านส่วนใหญ่จะรับซื้อขยะรีไซเคิลหลากหลายประเภทเช่นพลาสติกกระดาษขวดแก้วโลหะอลูมิเนียมและขยะรีไซเคิลอื่นๆเพื่อส่งจำหน่ายให้กับร้านที่ใหญ่กว่าหรือเอเย่นขายตรงให้กับโรงงานหรือส่งออกต่างประเทศ ผู้ประกอบการร้อยละ 94.3 ใช้เงินทุนของตนเองในการลงทุนและการดำเนินกิจการจึงทำให้ผู้ประกอบการเรียกร้องแรงสนับสนุนจากรัฐในเรื่องการจัดการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำและการช่วยเหลือด้านภาษีผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่าขนาดของพื้นที่ที่ใช้ในการรวบรวมคัดแยกและจัดเก็บขยะรีไซเคิลความหลากหลายของขยะรีไซเคิลที่รับซื้อควมมีคุณค่าและความเหมาะสมของทรัพยากรในองค์กรความสามารถขององค์กรในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดความสามารถของผู้ประกอบการในการตัดสินใจและความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมมีอิทธิพลในทิศทางบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับทฤษฎีมุมมองของทรัพยากรพื้นฐานขององค์กรและทฤษฎีผู้ประกอบการที่นำมาบูรณาการร่วมกันเพื่ออธิบายบริบทของธุรกิจในการศึกษาครั้งนี้ไม่ว่าระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจและทำเลที่ตั้งของร้านพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างไรก็ตาม ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบข้อสนับสนุนว่าปัจจัยทั้งสองดังกล่าวมีความสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์กรโดยขึ้นอยู่กับลักษณะของการดำเนินธุรกิจประเภทของขยะรีไซเคิลที่รับซื้อและกลยุทธ์การบริหารกิจการของแต่ละองค์กรไทย

ไพพร โพธิ์สุวรรณ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดจตุจักรเพื่อศึกษาวิธีการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือผู้ประกอบการค้าภายในตลาดนัดจตุจักรจำนวน 60 คนผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุเฉลี่ย 38 ปีสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 81,000 ถึง 100,000 บาทประกอบธุรกิจในลักษณะที่เป็นแผงลอย และใช้ทุนส่วนตัวในการจำหน่ายสินค้าประเภทอาหารตามสั่งมากกว่าอาหารสำเร็จรูปใช้ทุนหมุนเวียนเพื่อการเช่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่ผู้ประกอบการค้าทุกคนประสบเหมือนกันคือเงินลงทุนกำลังซื้อของลูกค้าและปริมาณการจำหน่ายลดลงแต่จำนวนร้านค้าคู่แข่งในตลาดเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งข้อบังคับการสุขาภิบาลอาหารของกรมอนามัยสำหรับวิธีการปรับตัวที่ใช้โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันโดยเฉพาะกรณีปัญหาด้านเงินลงทุน

ผู้ประกอบการค้าปรับตัวด้วยการหาแหล่งเงินทุนใหม่ผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการคนเดียวและที่มีหุ้นส่วนไม่ว่าจะใช้ทุนส่วนตัวหรือกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่นเมื่อประสบปัญหาจะไม่ปิดกิจการแต่นำดำเนินการด้วยการผูกอัยาศัยไมตรีกับลูกค้าเพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการเช่นเดียวกับผู้ประกอบการค้าอาหารตามสั่ง และอาหารสำเร็จรูปก็ใช้วิธีเดียวกันส่วนความสะอาดของอาหารคุณภาพและการลดการรวมทั้งการเปลี่ยนทำเลที่เป็นวิธีการที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญรองลงมา

ปรเมษฐ์ ห่วงมิตร (2550) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวและเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานครโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้เครื่องมือแบบทดสอบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสถิติเชิงอนุมาน T-test และ One-way ANOVA และผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานครโดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานครโดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในระดับดีมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุดคือด้านการนำกลับมาใช้ใหม่รองลงมาคือด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยและด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขายหรือนำกลับมาใช้ได้อีกในด้านกับการลดการเกิดขยะมูลฝอยประชาชนเลือกใช้ถุงพลาสติกสิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลายหลายใบและในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยประชาชนมีพฤติกรรมการทิ้งขยะเปียกจะต้องมีถังขยะรองรับเสมอผลเปรียบเทียบการความแตกต่างของพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานครพบว่าเพศอายุระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนรายได้ในครอบครัวต่อเดือนจำนวนสมาชิกในครอบครัวและลักษณะที่อยู่อาศัยต่างก็มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานครแตกต่างกันในระดับนัยยะสำคัญ .05